

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Adres : Meşrutiyet Cad.No:29/21 06420 Y.Şehir/ANKARA **Y.M.M.** : Sakıp ŞEKER
Vergi Dairesi : Çankaya V.D. **Bağlı Olduğu Oda:** Ankara YMM Odası (861)
Vergi Kimlik Numarası : 4960020316 **Ruhsat No** : 06102016
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 **Mühür No** : 898
Fax : (312) 417 66 73 **E-mail** : Kanitymm@superonline.com

SİRKÜLER NO : 2006/09
(6 Sayfadır.)

Ankara, 06/03/2006

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATLERİNE,

2005 YILI GELİRLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

A- Genel Açıklamalar

Tam mükellefiyete tabi mükelleflerin 2005 yılı gelirlerinin toplanması ve beyanı ile ilgili açıklamalarımız aşağıdaki gibidir.

2005 yılı gelirlerinin **15 Mart 2006** tarihine kadar beyan edilmesi ve ilk taksidin 31 Mart 2006, ikinci taksidin 31 Temmuz 2006 tarihine kadar ödenmesi gerekir.

GVK'nun 86.maddesinde 4842 ve 4962 sayılı Kanunlarla yapılan değişiklikle, 2003 yılından itibaren gerçek kişilerin gelirlerinin yıllık beyana tabi tutulmasında bazı değişiklikler yapılmış olup, ücret gelirleri hariç **üniter sisteme** geçilmiştir. Buna göre, ücret gelirleri hariç, diğer gelirlerin toplanması halinde; 2005 yılında **toplam gelirin 15 bin YTL'yi aşması durumunda tevkif suretiyle vergilendirilmiş kazanç ve iratlar yıllık beyannameye dahil edilecektir.** Ücret gelirlerinin beyanında ise, diğer gelirler dikkate alınmaksızın ücret gelirinin durumu tek başına dikkate alınacaktır.

Eskiden olduğu gibi zarar elde edilmiş olsa dahi ticari (basit usule tabi olanlar dahil) ve mesleki kazanç sahipleri ile kazancı gerçek usulde tespit edilen (defter tutan) zirai kazanç sahipleri her hal ve taktirde yıllık beyanname vermek zorundadır.

1- Ücret Gelirlerinin Beyanı

Tevkif suretiyle vergilendirilmiş, tek işverenden alınan ücretler için yıllık beyanname verilmeyecektir. Birden fazla işverenden ücret geliri elde edilmesi durumunda, birden sonraki işverenden alınan ücretlerin toplamının 15 bin YTL'yi aşması halinde birinci işverenden alınan ücretler dahil bütün ücret gelirleri beyan edilecektir. Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, birinci işverenin en yüksek ücret geliri elde edilen işveren olduğunun kabulü gerekir.

Tevkifata tabi tutulmamış ücret gelirinin tutarı ne olursa olsun GVK'nun 64.maddesindeki diğer ücret gelirleri hariç yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekir.

2- Gayrimenkul Sermaye İratlarının Beyanı

Beyana tabi başka gelirin olmaması halinde vergi tevkifatına tabi tutulmuş gayrimenkul sermaye iradının brüt tutarının 15 bin YTL'yi aşması halinde yıllık beyanname verilmesi gerekmektedir.

Tevkif suretiyle vergilendirilmemiş konut kira gelirlerinin 2 bin YTL'si istisna edilecektir. **Ticari, zirai ve mesleki kazanç sahiplerinin** (basit usule tabi olanlar dahil) söz konusu istisnadan yararlanması mümkün değildir.

Konut kira geliri ile vergi tevkifatına tabi tutulmuş gayrimenkul sermaye iradının birlikte elde edilmesi halinde, 15 bin YTL'lik haddin hesabında, konut kira geliri için istisna tutarı düşüldükten sonra kalan tutar ile tevkifata tabi tutulmuş işyeri kira tutarının brüt tutarı birlikte dikkate alınacaktır.

Örnek 1:

Konut Kira Geliri : 10 bin YTL
İşyeri Kira Geliri : 8 bin YTL (Brüt)

olması halinde toplam gelir istisnadan sonra (18-2=) 16 bin YTL olması (15 bin YTL'nin aşılması) nedeniyle her iki gelir de yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

3- Menkul Sermaye İratlarının Beyanı

2005 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının bir kısmı, tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecek, bir kısmı ise 15 bin YTL'yi aşması halinde beyan edilecektir.

a) Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları

Vergi tevkifatına tabi tutulmuş olan;

- Mevduat faizleri,
- Kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,
- Repo kazançları,
- Menkul kıymet yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları,
- 7.10.2001 tarihinden itibaren düzenlenen sigorta poliçeleri dolayısıyla elde edilen menkul sermaye iratları,
- Kurumların 31.12.1998 ve daha önceki tarihlerde sonra eren hesap dönemlerinde elde ettikleri kazançların dağıtılmasından elde edilen kar payları,
- Kurumların karını sermayeye ilave etmesi nedeniyle, gerçek kişilerin bedelsiz hisse yoluyla elde ettikleri kar payları,

b) 15 Bin YTL'yi Aşmaması Halinde Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları

Aşağıda belirtilen gelirler, **başka gelirler nedeniyle beyanname verilmesine gerek olmaması ve beyanı gereken gelirlerin toplamının 15 bin YTL'yi aşmaması halinde** yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir. 15 bin YTL bir istisna haddi olmayıp, beyana tabi gelirin 15 bin YTL'yi aşması halinde belirtilen gelirin tamamının beyanı gerekir.

- Her nev'i tahvil ve hazine bonosu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler,

- Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları, (15 bin YTL hesabında GVK'nun 22.maddesinde belirtilen ½ oranındaki istisna haddi uygulandıktan sonra kalan kısım dikkate alınacaktır.)

- Beyana tabi başka gelirin bulunmaması halinde, elde edilen ve toplamı 800 YTL'yi aşmayan, tevkifata ve istisna uygulanmasına konu olmayan aşağıda belirtilen menkul sermaye iratları için de yıllık beyanname verilmeyecektir.

- Off shore bankalardan elde edilen faiz gelirleri,
- Menkul kıymetlerin vadesi gelmemiş kuponların satışından elde edilen gelirler,
- Kar paylarının devir ve temlik karşılığı alınan para ve ayınlar,
- Senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- Her nev'i alacak faizleri,
- Yurtdışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları,

Yukarıda belirtilen gelirler de 15 bin YTL'lik haddin hesabında dikkate alınacaktır.

c) İndirim Oranı Uygulanacak Gelirler

2005 yılında elde edilen aşağıdaki menkul kıymet gelirlerine %53,7 oranında indirim oranı uygulandıktan sonra kalan kısmı (%46,3) beyana tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Bu gelirler;

- Her nev'i tahvil ve hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler,
- Her nev'i alacak faizleri,
- Menkul kıymet yatırım ortaklıklarından sağlanan kar payları,

Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen (eurobondlar dahil) menkul kıymetlerden elde edilen menkul sermaye iratlarının **beyanında indirim oranı uygulanmayacaktır.**

26.7.2001 tarihinden sonra ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirleri ve bunların elden çıkarılmasından sağlanan kazançların **174.033,88 YTL'si** vergiden istisnadır. İndirim oranı ve 15 bin YTL'lik beyan haddi dikkate alındığında, 2005 yılında başka gelirin bulunmaması halinde, 26.07.2001 tarihinden itibaren ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirinin **408.280 YTL'yi** geçmemesi halinde yıllık beyanname verilmeyecektir.

Öte yandan devlet tahvili ve hazine bonolarının vadesinden önce elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar **değer artış kazancı** olarak vergilendirilecektir. Devlet tahvili ve hazine bonusunun vadesinden önce elden çıkarılmasından elde edilen kazanç değer artışı kazancı, vadesinde elden çıkarılmasından elde edilen kazanç faiz geliri kabul edilmektedir. Bu kazançlar için **indirim oranı uygulanmayacak, ancak maliyet bedeli** aşağıda belirtilen hisse senedi alım satımında olduğu gibi TEFE artışı oranında artırılacaktır. Bu kazançlar için uygulanacak istisna tutarı ise hazine bonusu ve devlet tahvil faizlerinde olduğu gibi **174.033,88 YTL'dir.**

d) Eurobondların Vergilendirilmesi

Bilindiği gibi devletin yurtdışı piyasalarda yabancı para cinsinden satışa sunduğu tahviller eurobond olarak adlandırılmaktadır. Eurobondların vade sonunda elde edilen faizleri devlet tahvili ve hazine bonusu faizlerinde olduğu gibi 26.07.2001 tarihinden sonra ihraç edilmiş ise 2005 yılı için 174.033,88 YTL'lik kısmı vergiden istisnadır. Kalan tutarın 15 bin YTL'yi aşmaması halinde beyanname verilmeyecektir. İstisnadan sonra kalan kısmın 15 bin YTL'yi aşması halinde istisnadan sonraki kısmın tamamı beyan edilecektir. 26.07.2001 tarihinden önce ihraç edilenler için istisna söz konusu olmayıp, beyanname verme sınırı olan 15 bin YTL'yi aşması halinde tamamı yıllık beyanname ile beyan edilecektir. Faiz gelirinin Türk Lirası cinsinden hesabında, vade sonundaki döviz alış kuru esas alınacaktır. Eurobondlar döviz cinsinden ihraç edildikleri için indirim oranı uygulanmayacaktır.

Eurobondların vadesinden önce elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar ise değer artışı kazancı olarak vergiye tabi tutulacaktır. Değer artış kazancının hesabında bononun satın alındığı tarihteki YTL karşılığı, bu tarihten bononun satıldığı tarihe kadar olan TEFE artışı oranında artırılacaktır. Bu suretle artırılmış maliyet bedeli ile satış bedeli arasındaki farktan istisna tutarının düşülmesi gerekir. Eurobondun 26.07.2001 tarihinden sonra ihraç edilmiş olması halinde uygulanacak istisna tutarı 174.033,88 YTL, 26.07.2001 tarihinden önce olması halinde ise 13 bin YTL'dir.

Maliye Bakanlığı'nca verilen bir özalgede eurobondların faiz gelirlerinin de diğer iç borçlanma senetleri gibi vergilendirileceği belirtildiği halde, bazı inceleme elemanları eurobondların dış borçlanma senedi olduğu gerekçesiyle 174.033,88 YTL'lik istisnadan yararlandırılmaması gerektiği görüşündedir.

4- Diğer Kazanç ve İratlar

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 80 ve 82.maddelerinde belirtilen diğer kazanç ve iratlardan (değer artışı ve arızı kazançlar) bir kısmının 13 bin YTL'si gelir vergisinden istisnadır. Bu gelirlerin 13 bin YTL'yi aşan kısmı yıllık beyannameye intikal ettirilecektir.

Borsa Kazançlarının Vergilendirilmesi

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 81.maddesinin son fıkrasına göre değer artışı kazancının tespitinde mal ve hakların iktisap bedeli (hisse senetleri dahil) elden çıkarılan mal ve hakların elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere DİE'nce belirlenen TEFE'ndeki artış oranında artırılarak tespit edilecektir. Hisse senedi alım satım kazancının tespitinde indirim oranı uygulanmayacaktır.

Örnek: Şubat 2005 ayında 25 bin YTL'ye satın alınan hisse senetleri Nisan 2005 ayında 40 bin YTL'ye satılmıştır. Hesaplama aşağıdaki gibi yapılacaktır.

Ocak 2005 TEFE	: 8.328,42
Mart 2005 TEFE	: 8.503,60
Satış Bedeli	40.000,00 YTL
Endekslenmiş Maliyet Bedeli (25.000x(8.503,60/8.328,42))	25.525,85 YTL
KAR	14.474,15 YTL
İstisna Tutarı	13.000,00 YTL
Beyanı Gereken Kazanç	1.474,15 YTL

Eurobondların elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar hakkında yukardaki (d) bölümünde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

2005 yılında Türkiye'de kurulu menkul kıymet borsalarında (İMKB) işlem gören ve üç aydan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleriyle, tam mükellef kurumlara ait olan ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar gelir vergisine tabi değildir.

5- Her Hal ve Taktirde Beyanı Gereken Gelirler

- Gerçek usulde vergilendirilen ticari kazançlar (basit usul dahil),
- Gerçek usulde vergilendirilen zirai kazançlar,
- Serbest meslek kazançları,
- Yukarıdaki bölümlerde belirtilen ve istisna haddini veya yıllık beyan sınırı olan 15 bin YTL'yi aşan menkul, gayrimenkul sermaye iratları ve birden fazla işverenden elde edilen ücretlerin 15 bin YTL'yi aşması halinde,
- Diğer kazanç ve iratların 13 bin YTL'yi aşması halinde,

Yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

6- İndirim ve İstisna Tutarları Ticari İşletmeler İçin Geçerli Değildir.

Menkul kıymetlerin vergilendirilmesi konusunda yukarda belirtilen **indirim oranı ve istisnalar** ticari işletmeye ait (kurumlar dahil) kıymetler için geçerli değildir. Ticari işletme bünyesinde elde edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirlerinin tamamı vergiye tabidir. Ayrıca, ticari işletme bünyesinde elde edilen mevduat faizleri, repo kazançları ve fon satış karları vergiye tabi tutulacaktır.

B- Konuya İlişkin Örnekler:

Örnek 1:

Serbest Meslek Kazancı (veya Ticari Kazanç)	: 75 bin YTL
Limited Şirket Kar Payı	: 10 bin YTL (1/2'si istisna)
Konut Kira Geliri	: <u>2 bin YTL</u>
	87 bin YTL

Bu durumda limited şirketten elde edilen kar payının ½'si istisna olup, vergiye tabi gelir toplamı (75+5=) 80 bin YTL 15 bin YTL'den yüksek olduğundan istisna edilmeyen 5 bin YTL tutarındaki menkul sermaye iradı (kar payı) beyana dahil edilecektir. Serbest meslek kazancı 5 bin YTL olsaydı kar payının istisna haddini aşan kısım ile birlikte 15 bin YTL'yi aşmadığı için kar payı beyannameye dahil edilmeyecekti. Konut kira gelirinden tevkifat yapılmadığı için konut kira geliri her halde beyannameye dahil edilecektir.

Serbest meslek erbabı veya ticari kazanç sahibi 2 bin YTL tutarındaki konut kira gelirin'e ait istisnadan yararlanamayacaktır. Buna göre beyannameye (75+5+2=)82 bin YTL gelir toplanacak, konut kira gelirin'e ait %25 götürü gider toplam gelirden düşülecektir.

Örnek 2:

(A) Limited Şirketinden Kar Payı (Brüt)	10 bin YTL
(B) Anonim Şirketinden Kar Payı (Brüt)	<u>25 bin YTL</u>
	35 bin YTL

Başka bir geliri bulunmayan mükellefin kar paylarının ½'si GVK'nun 22.maddesine göre vergiden istisna olup, kalan kısım (17,5 bin YTL) 15 bin YTL'yi aştığı için yıllık beyanname ile beyan edilecektir. Kar payları nedeniyle şirket bünyesinde tevkif suretiyle ödenen vergilerin **tamamı** (3,5 bin YTL) hesaplanacak vergiden mahsup edilecektir.

Bu örnekteki kar paylarının GVK'nun geçici 61 ve 62.maddeleri uyarınca **yatırım indirimine tabi karlardan dağıtılmış olması halinde**, (%19,8 oranında stopaj yapılmıştır) hesaplama ve mahsup durumu daha farklı yapılacaktır. Bu durumda kar dağıtım sırasında %10 stopaj yapılmayacaktır. Bu durumda net tutar üzerinden hesaplama yapılacaktır.

(A) Limited Şirketinden Kar Payı (Net)	10 bin YTL
(B) Anonim Şirketinden Kar Payı (Net)	<u>25 bin YTL</u>
	35 bin YTL
Net Kar Payı	35 bin YTL
İlave Tutar (1/9) (Vergi Alacağı)	<u>3,888 bin</u>
	38,888 bin
İstisna Kısım (1/2) (Geçici Md:62/3)	<u>19,444 bin</u>
Vergiye Tabi Kısım	19,444 bin
Hesaplanan Vergi	4.753,20 bin
Mahsup Edilecek Vergi (19,444x1/5'i)	<u>3,888 bin</u>
Ödenecek Vergi	865,20 bin

Örnek 3:

Bayan (A), üç ayrı işverenden ücret geliri elde etmekte olup, ücretlerin tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunmaktadır.

Birinci işverenden alınan ücret	30.000.YTL
İkinci işverenden alınan ücret	11.000.YTL
Üçüncü işverenden alınan ücret	5.000.YTL
TOPLAM	46.000 YTL

Birinci işverenden alınan ücret toplama dahil edilmeyecek olup, 2 nci ve 3 üncü işverenden alınan ücretler toplamı (11 bin+5 bin=) 16 bin lira, 15 bin liralık beyan sınırını aştığı için 46 bin liralık ücret gelirin'in tamamı beyan edilecektir.

Örnek 4:

Bay (E)'nin 2005 yılı gelirleri aşağıdaki gibi olup, ücret gelirleri ile işyeri kira gelirleri tevkif yoluyla vergilendirilmiştir.

Birinci işverenden alınan ücret	40.000.YTL
İkinci işverenden alınan ücret	10.000.YTL
Konut kira geliri	7.000.YTL
İşyeri kira geliri (Brüt)	8.000.YTL

İkinci işverenden alınan ücret, 15 bin YTL'lik beyan sınırını aşmadığından ücret gelirleri beyan edilmeyecektir.

Kira gelirlerinin istisna hariç tutarı (15 - 2=) 13 bin YTL, 15 bin liranın altında kaldığı için sadece 7.000 YTL konut kira geliri beyan edilecek, tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri beyana dahil edilmeyecektir.

Konut ve işyeri kira geliri toplamı 15 bin YTL beyan haddini aşmış olsaydı, tevkifata tabi tutulmuş olan işyeri kira geliri de konut kira geliri ile birlikte beyan edilecek; hesaplanan vergiden tevkif yoluyla alınan vergiler mahsup edilecekti.

Örnek 5:

Bayan (F)'nin 2005 yılı gelirleri aşağıdaki gibi olup, işyeri kira gelirleri tevkif yoluyla vergilendirilmiştir.

İşyeri kira geliri (Brüt)	8.000.YTL
26/07/2001 tarihinden sonra ihraç edilen Hazine bonusu faiz geliri (indirim ve istisnadan sonra kalan tutar)	9.000.YTL

26/07/2001-31/12/2005 tarihleri arasında ihraç edilen hazine bonusu faiz gelirleri ve elden çıkarılmasından sağlanan değer artışı kazançları toplamının 2005 yılında 174.033,88 YTL'si gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bayan (F)'nin elde ettiği gelirleri toplamı (8 bin+9 bin=) 17 bin, 15 bin YTL'lik beyan sınırını aşmaktadır. Bu durumda, Bayan (F) tevkif yoluyla vergilendirilen ve 15 bin YTL'nin altında olan işyeri kira geliri ile Hazine bonusu faiz geliri toplamı olan 17 bin YTL'yi beyan edecektir.

Örnek 6:

Bay (G), 2005 yılında tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri, mevduat faizi ile birlikte konut kira geliri elde etmiştir.

İşyeri kira geliri (Brüt)	8.000.YTL
Konut kira geliri	3.000.YTL
Mevduat faizi (vergi kesilmiş)	10.000.YTL

Mevduat faizi geliri, tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.

Konut kira gelirinden 2 bin liralık istisna düşülecek olup, kalan tutar her halükarda beyan edilecektir.

İşyeri kira geliri ise, elde edilen gayrimenkul sermaye iradı toplamı (8 bin + 1 = 9 bin) 15 bin YTL'lik beyan sınırını aşmadığından beyannameye dahil edilmeyecektir.

Daha fazla bilgi için Müşavirliğimize başvurunuz.

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.**